

Klimaindeks Sør-Øst

2024

Det er fortsatt en vei å gå for selskapene i Sørøst-Norge

Nylig noterte vi oss nok en klimarekord, med den varmeste sommeren noensinne både i Europa og globalt. Det er dokumentert at 2024 er **det varmeste året i nyere tid**.

Verden er langt på overtid når det gjelder å redusere utslipp, og for tredje år på rad har PwC analysert offentlig tilgjengelig informasjon og sendt ut en spørreundersøkelse til region sør-øst sine 50 største virksomheter for å finne ut hvordan vi ligger an i regionen. Funnene er oppsummert i denne rapporten.

Årets spørreundersøkelse viser at selskapene i regionen fortsatt har liten tro på at Norge skal nå målet om 55 % klimakutt innen 2030. Likevel gjelder det å jobbe målrettet og ikke gi opp. Vi ser at flere av regionens største selskaper kan vise til utslippskutt, noe som tyder på at dette er høyt på agendaen hos selskapene, selv om færre kan vise til god klimarapportering. For første gang er det imidlertid nye krav fra myndighetene som fremstår som hoveddriveren bak utslippskuttene. Dette markerer en betydelig endring i hvordan virksomhetene prioriterer sine miljøtiltak.

I årets utgave av Klimaindeks Sør-Øst retter vi søkelyset på hva som trengs for å oppnå en reell klimaomstilling. Vi legger vekt på hvordan klima- og naturkrisen skaper en betydelig risiko for selskaper, og hvordan omstillingen kan løftes av handlekraftige ledere

som tør å gå foran. Samtidig er 2024 det siste året før lovpålagt rapportering etter standardene i bærekraftsdirektivet (CSRD), og vi ser derfor også på hvilke effekter dette har på selskapene.

Alle selskapene i årets utvalg vil i løpet av de neste par årene bli pliktig til å følge de omfattende rapporteringskravene som kommer med bærekraftsdirektivet (CSRD). Vår analyse tar for seg hvordan de ligger an i prosessen for å bli klare for å møte kravene. Det er gledelig å se at et stort flertall av de som har svart på vår spørreundersøkelse melder at direktivet har en positiv påvirkning på selskapets arbeid med klima og natur.

Selv om det fortsatt er en vei å gå for virksomhetene i Sør-Øst, er det viktig å anerkjenne den innsatsen som allerede er gjort av selskapene. Blant de 50 største selskapene i Sør-Øst har ti selskaper etablert god klimarapportering og er godt rustet for de kommende rapporteringskravene. Tre av disse viser til utslippskutt, inkludert ett som reduserer utslipp i tråd med Parisavtalen og dermed utmerker seg som årets klimavinner. Det er noe nedgang i antall selskap i regionen som kan vise til god klimarapportering, men vi ser en økning på antall selskap som kan vise til utslippskutt, resultatene viser at det fortsatt er en vei å gå for virksomhetene i Sør-Øst.

Innhold

01. Kategorisering av selskapene	4
02. CSRD Readiness	9
03. Klima- og naturreisiko blant regionens største selskaper	15
04. Klimastrategi	19
05. Hva skal til for å skape reell omstilling?	25
06. Hva kjennetegner en god klimaomstillingsplan?	29
07. PwCs klimaindeks Sør-Øst	33
08. Vedlegg	38

01

**Kategorisering
av selskapene**

Klimaindeks Sør-Øst rangerer regionens 50 største selskaper ut fra klimarapportering og utslippsreduksjoner

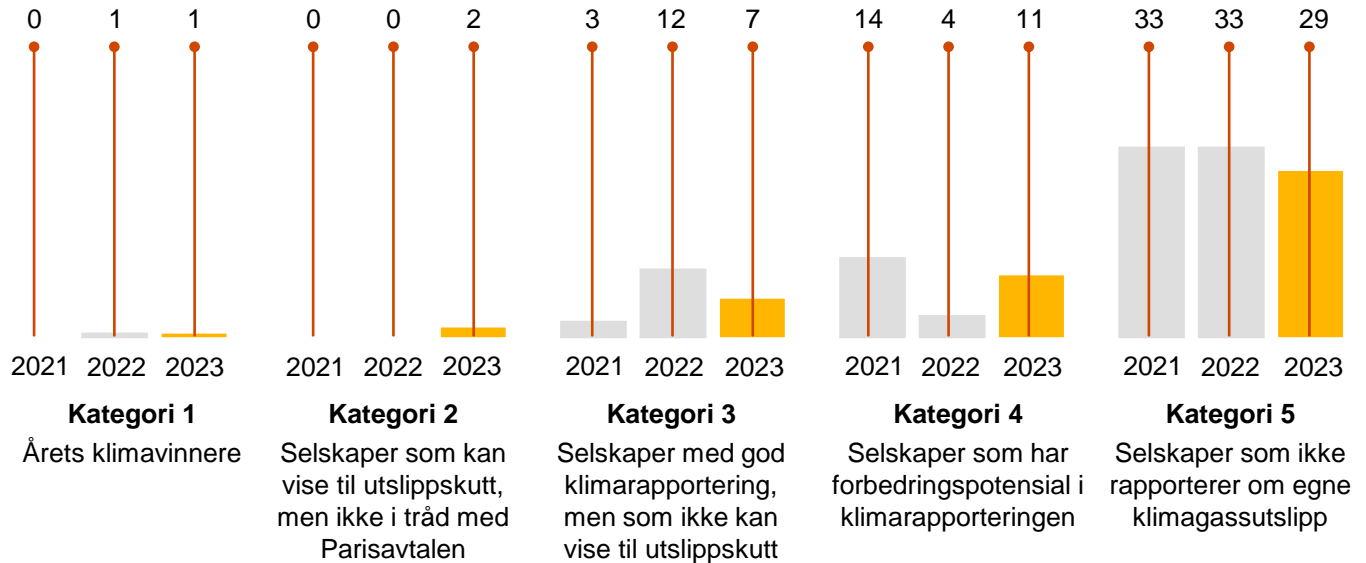
Rangeringen består av fem kategorier:

1. Årets klimavinnere: selskaper som kan vise til minst 7 % utslippskutt i tråd med Parisavtalen.
2. Selskaper som kan vise til utslippskutt, men ikke i tråd med Parisavtalen.
3. Selskaper med et godt klimaregnskap, men som ikke kan vise til utslippskutt.
4. Selskaper med mangelfulle klimaregnskap.
5. Selskaper uten offentlige klimaregnskap.

Matrisen under viser hvilke kriterier som må oppfylles i de ulike kategoriene. Et selskap må tilfredsstille samtlige kriterier i en kategori for å bli plassert der.

Kriterier for klimaregnskap	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
Klimagassutslipp rapporteres i absolutte tall	✓	✓	✓	✓	
Klimagassutslipp rapporteres i CO ₂ -ekvivalenter	✓	✓	✓	✓	
Rapporterer separat på både scope 1 og 2	✓	✓	✓	✓	
Rapporterer separat på både scope 1, 2 og 3	✓	✓	✓		
Vesentlige utslipp i scope 3 er inkludert i rapporteringen	✓	✓	✓		
Kriterier for utslippsreduksjoner					
Kan vise til reduksjon i utslipp (absolutt eller intensitet)	✓	✓			
Kriterier for å være i tråd med Parisavtalen					
Kutter iht. EU Low Carbon Benchmark (absolutt eller intensitet) på 7 % årlig over tre år	✓				
Kjernevirksomhet som ikke bidrar til innelåste utslipp, eller såkalt «carbon lock-in»	✓				

1 av 50 selskaper på vei mot Paris-målet

Årets klimaindeks viser at **1 av 50 selskaper kan vise til utslippskutt i tråd med Parisavtalen i 2023**, og totalt 3 selskaper kan vise til utslippskutt over tre år. Dette er en økning fra de to foregående årene, hvor vi kun hadde et selskap i disse kategoriene. Antall selskaper som rapporterer vesentlige utslipp i verdikjeden (scope 3) uten å kunne vise til utslippskutt har gått ned sammenlignet med i fjor. Vi ser samtidig at selskapene i den laveste kategorien gjør et løft.

Som følge av at klimarapportering er relativt ferskt sett i historisk sammenheng, kan stadig forbedring av datamateriale bidra til at tall fra år til år ikke er sammenlignbare. Dersom et selskap eksempelvis et år inkluderer flere kilder til vesentlige utslipp i verdikjeden

(scope 3) og ikke har tilsvarende data fra foregående år, så vil ikke klimaregnskapene være sammenlignbare og totale kutt kan ikke måles.

Det kan også ta tid før investeringer i klimakutt gir utslag i reduserte utslipp, og følgelig er det naturlig at mengden kutt varierer fra år til år. Noen selskaper har kanskje også ettervirkninger av pandemien som gjør at det har vært utfordrende å realisere kutt over tre år. Nye rapporteringskrav fremover (bærekraftsdirektivet CSRD) vil medføre at mange flere må rapportere på klimapåvirkning og planer for reduksjon. For å oppfylle Parisavtalens mål trengs det at betydelig flere av Sør-Øst sine største virksomheter kartlegger og kutter sine utslipp.

Kategorisering av selskap i Klimaindeks Sør-Øst 2024

Kategori 1: Årets klimavinner

KID ASA

Kategori 2: Selskaper som kan vise til utslippskutt, men ikke i tråd med Parisavtalen

Kongsberg Gruppen ASA

Hennig-Olsen Is AS

Kategori 3: God klimarapportering, men kan ikke vise til utslippskutt over tre år

Kongsberg Automotive AS

Bergene Holm AS

Protan AS

Sea 1 Offshore Inc.

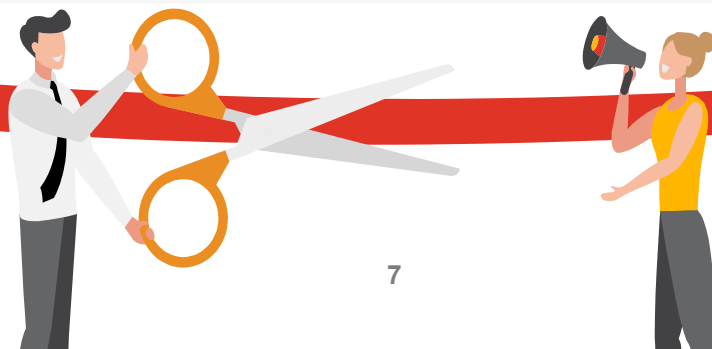
Arendals Fossekompani ASA

Norsk Stål AS

Sparebanken Øst

Kategori 4 og 5: Selskaper med forbedringspotensial i klimarapporteringen eller som ikke rapporterer om egne klimagassutslipp

Selskapene i kategori fire og fem har enten mangelfull eller ingen rapportering om egne klimagassutslipp. Det er 40 selskaper i disse to kategoriene, og de har fått informasjon om sin plassering.

Endringer fra i fjor

I årets Klimaindeks ser vi en svak positiv utvikling i selskapenes arbeid med klimarapportering og utslippskutt. Sammenlignet med i fjor, har 20 % av selskapene klatret en eller flere kategorier. Det er en noe mer beskjeden fremgang sammenlignet med hva vi finner nasjonalt, der 28 % av Norges 100 største virksomheter har tatt steget opp i en høyere kategori. Dette er

beskrevet i vår nasjonale PwC-rapport, [Klimaindeksen](#). Vi ser også at 12 % av selskapene har falt ned en eller flere kategorier. Det er også kommet inn seks nye selskaper i årets rapport.

02

CSRD Readiness

CSRD vil stille nye krav til bærekraftsrapportering

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) er et rapporteringsdirektiv med detaljerte krav til hvilken og hvordan bærekraftsinformasjon skal rapporteres. CSRD, som på norsk omtales som bærekraftsdirektivet, innføres trinnvis fra 2024 for norske selskaper. Direktivet inkluderer en rekke rapporteringsstandarder – ESRS (European Sustainability Reporting Standards). Standardene viser hva (innhold) og hvordan (prosesser, metode og struktur) virksomheter skal rapportere. Felles rammeverk for rapportering og krav om at innholdet skal revideres av en uavhengig revisor vil øke tilliten til selskapers bærekraftsinformasjon. Felles krav til innhold og struktur bidrar også til å gjøre bærekraftsrapportering mer tilgjengelig for interessenter.

Startpunktet i strukturert bærekraftsarbeid er å definere både hva som skal være selskapets strategiske fokus knyttet til bærekraft og hva som skal rapporteres på. Bærekraftsdirektivet (CSRD) krever at selskaper må gjennomføre en såkalt «dobbel vesentlighetsanalyse».

Den inkluderer to perspektiver: 1. Hvordan virksomheten påvirker sine omgivelser 2. Hvordan omgivelsene potensielt kan påvirke virksomheten finansielt. Sistnevnte er nytt for mange, og sikrer at bærekraftselementer (som f.eks. risiko knyttet til klimaendringer) blir inkludert i selskapenes samlede risikovurderinger, samt at selskapene blir bedre posisjonert til å identifisere og utnytte muligheter knyttet til bærekraft.

- 30 % av selskapene i vårt utvalg nevner dobbelt vesentlighet i sin rapport
- 18 % har taksonomirapportering
- 50 % har et klimaregnskap
- 34 % nevner klimarisiko i sin rapport

Oppsummert viser tallene at selskaper i Sør-Øst er i startgruppen av forberedelsene til sitt første rapporteringsår.

Status i næringslivet: Krav fra myndigheter for første gang hoveddriveren bak utslippskutt

Driverne til å kutte utslipp blant selskaper varierer i stor grad. I Klimaindeks Sør-Øst spørreundersøkelsen er det særlig tre drivere som skiller seg ut: Nye krav fra myndigheter, muligheten til å tiltrekke seg nye kunder og bidra til at samfunnet når klimamålene.

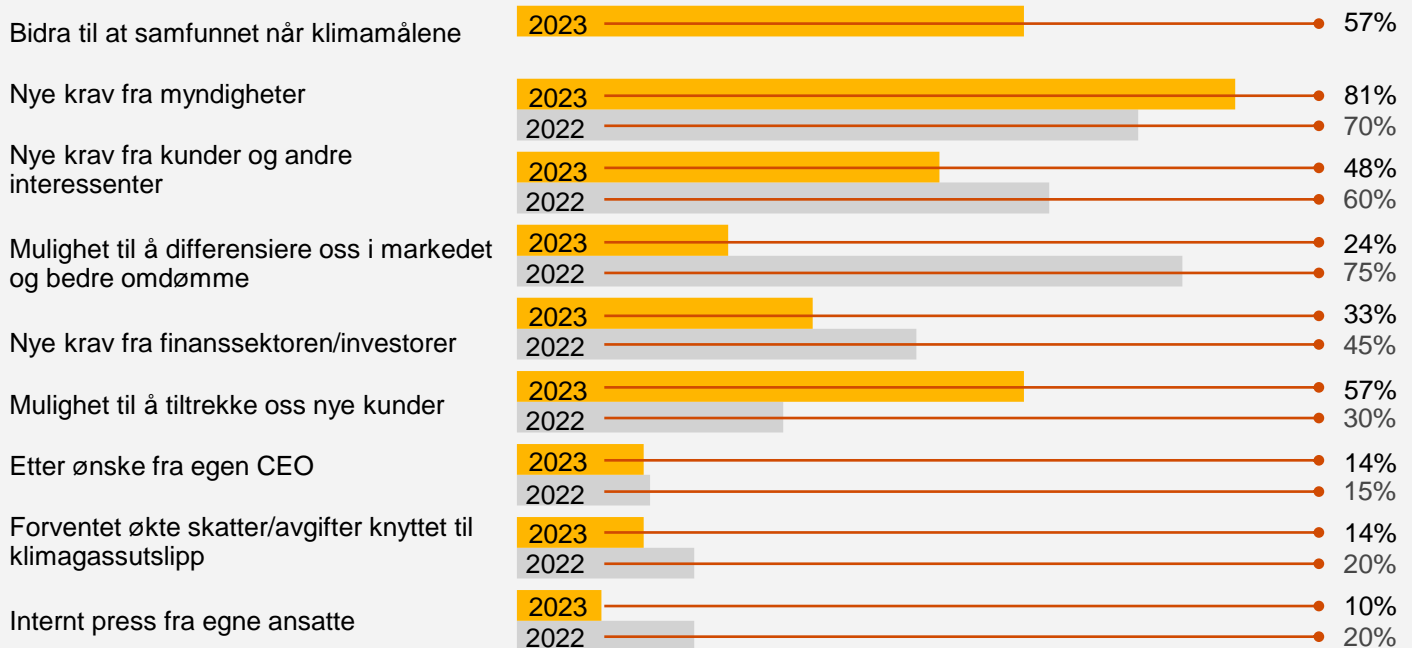
Ved å sammenligne svar fra tidligere år, ser vi at hoveddrivkraften bak arbeidet for å kutte utslipp har endret seg. I fjor svarte 75 % at hoveddrivkraften var «Muligheten til å differensiere seg i markedet og bedre omdømme». I år er det kun 24 % som svarer at dette er en av årsakene til utslippskutt. «Nye krav fra

myndigheter» er nå den største driveren.

Dette tyder på at innføringen av CSRD har hatt en påvirkning på selskapenes prioriteringer siden fjorårets spørreundersøkelse.

Nytt for året er svaralternativet «Bidra til at samfunnet når klimamålene», som vi la til for å gi selskapene mulighet til å speile sin virkelighet enda bedre. 57 % av respondentene valgte dette alternativet, noe som viser at selskapene har samfunnsinteressen høyt på agendaen.

Hva er hoveddrivkraften bak arbeidet for å kutte utslipp?

CSRD baner veien for bærekraftig endring i Sør-Øst

Med innføringen av bærekraftsdirektivet endres hele narrativet om bærekraftsrapportering. Transparens, sammenlignbarhet og vesentlighet er stikkord for direktivet, og det endelige målet er at troverdig bærekraftsinformasjon tilrettelegger for økt kapital styrt i retning av bærekraftige selskaper.

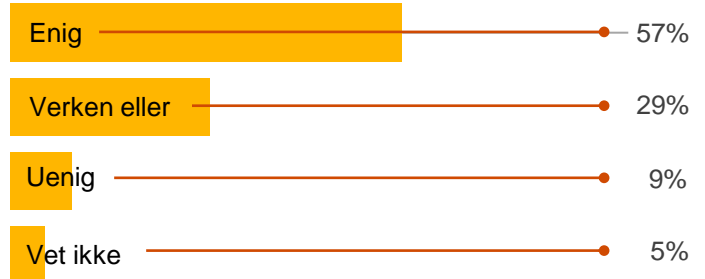
Årets spørreundersøkelse viser at over halvparten av selskapene allerede merker hvordan selskapets strategiske retning endres som følge av direktivet. Dette er et tydelig signal om at CSRD har potensial til å drive frem betydelige endringer i verktøy for å samle og behandle dataene. Dette påvirker hvordan selskaper opererer og planlegger for fremtiden.

I spørreundersøkelsen svarer også over halvparten at de ser en positiv effekt av CSRD på deres arbeid med klima og natur. Dette er en oppmuntrende indikasjon på at systematisert og dokumentert bærekraftsarbeid gir resultater. Ved å følge direktivets krav for målsetting, retningslinjer, tiltak og analyse av påvirkninger, risikoer og muligheter (dobbel vesentlighet) kan de øke kvaliteten på bærekraftsarbeidet, og prioritere det som faktisk gir effekt.

Samtidig ser vi at etterlevelse av direktivet kan være både tidkrevende og komplekst, og fokuset kan raskt endres fra omstilling til en rapporteringsøvelse. I spørreundersøkelsen svarer selskapene at de største utfordringene knyttet til implementering av direktivet handler om datafangst fra verdikjeden og nøkkelinteressenter. Det er viktig for selskapene fremover at de klarer å nyttiggjøre direktivet som et verktøy for å skape vedvarende resultater.

Etterlevelse av CSRD er ikke målet i seg selv – men det kan fungere som et verktøy for å akselerere omstillingen til et lavutslippssamfunn.

Bærekraftsdirektivet (CSRD) endrer vårt selskaps strategiske retning

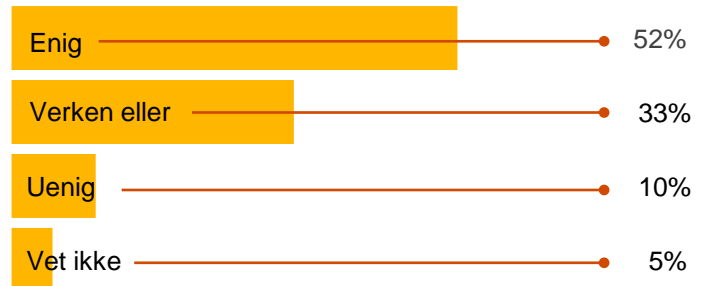

Bærekraftsdirektivet (CSRD) har en positiv påvirkning på vårt klima- og naturarbeid

Klima

Natur

n=21

En vellykket omstilling er avhengig av tillit

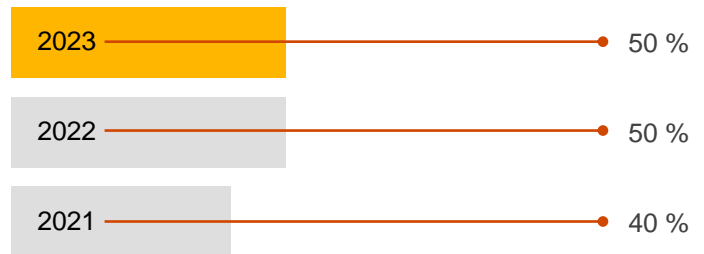
I år har 25 av 50 selskaper et klimaregnskap på plass, og 20 % av disse inkluderer alle vesentlige scope 3-utslipp. Dette representerer en økning fra 2021, men en nedgang fra 2022 når det gjelder rapportering av scope 3-utslipp. Denne nedgangen kan skyldes strengere kriterier for hva som regnes som vesentlige scope 3-utslipp.

Vi ser også at andelen selskaper som får klimaregnskapet verifisert av en ekstern tredjepart øker. Dette tallet forventes å øke ytterligere i årene fremover i takt med at informasjonen verifiseres gjennom en tredjepart, som lovpålagt gjennom bærekraftsdirektivet. Dette vil bidra til å styrke troverdigheten og tilliten til tallene som rapporteres.

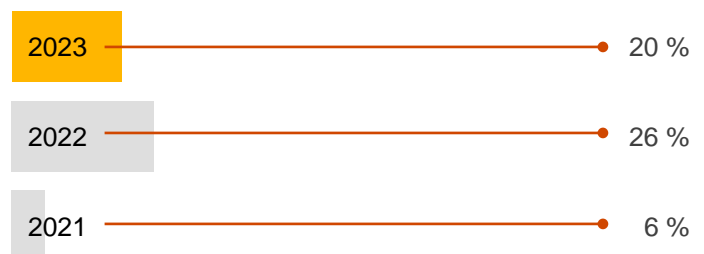
En vellykket omstilling er uopnåelig uten tillit, og for å vinne og opprettholde tillit er næringslivet avhengig av å kunne vise til sannferdig, troverdig og transparent informasjon. God bærekraftsrapportering er et verktøy for å bygge denne tilliten, som deretter styrkes ytterligere med attestasjon. For å lykkes med omstilling bør selskapene derfor benytte CSRD som en mulighet til å bygge og styrke deres tillit ut mot andre aktører i samfunnet, heller enn en ren rapporteringsøvelse.

Andel av Sør-Øst sine 50 største selskaper som har ...

... et offentlig tilgjengelig klimaregnskap

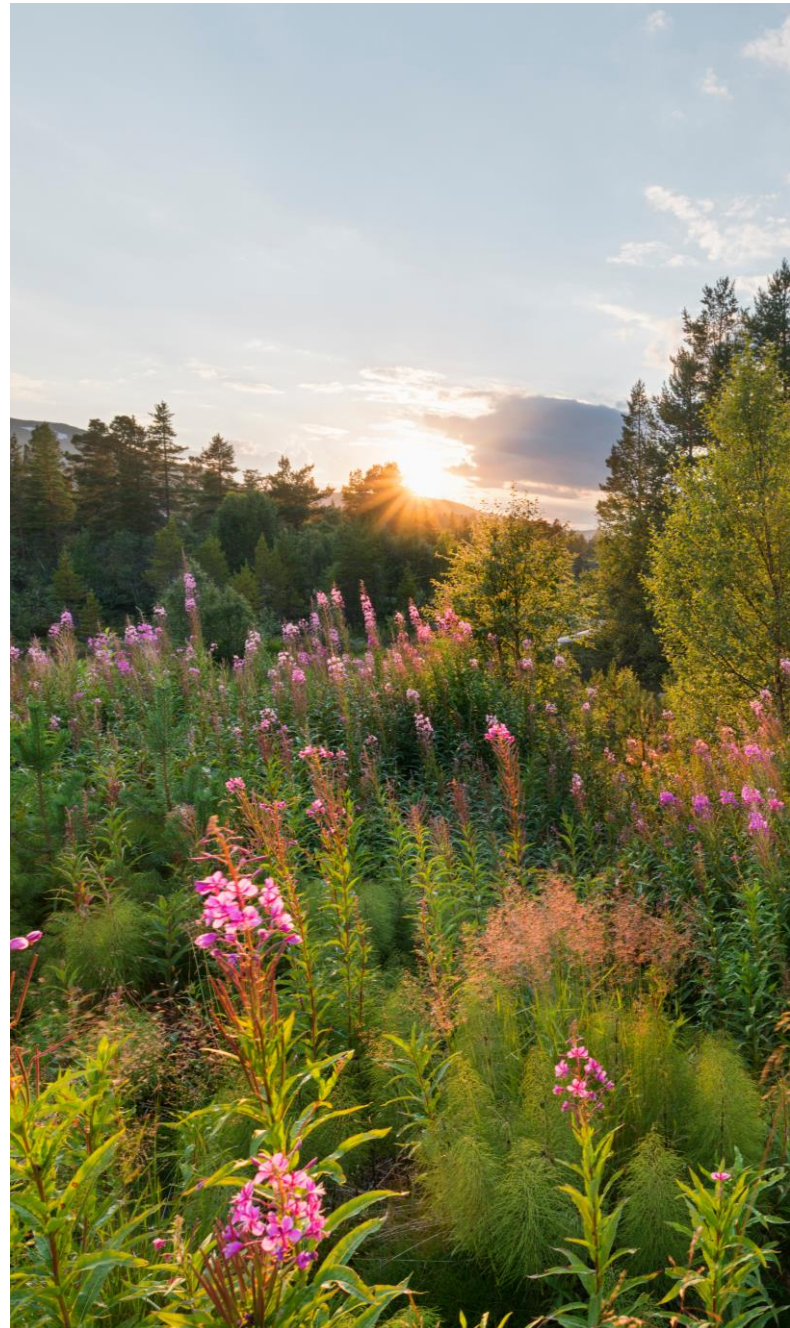
... med alle vesentlige indirekte utslipp (scope 3)

Selskapene i regionen mener selv de er godt forberedt på kravene som kommer

I årets spørreundersøkelse svarer hele 67 % at de har god oversikt over rapporteringskravene i rapporteringsstandardene (ESRS), noe som er nesten likt som i fjor da 65 % svarte det samme. Funnene i årets rapport tyder på at det er en lang vei å gå for virksomhetene i regionene for å imøtekomme kravene i CSRD, til tross for det er det 10 % som sier de ikke har vurdert hvilken innsats som kreves for å gjennomføre en dobbel vesentlighetsanalyse i henhold til CSRD.

I hvilken grad er dere forberedt for å imøtekomme kravene i CSRD?

03

**Klima- og
naturrisiko**

Næringslivet må navigere et krevende trilemma

«Alt henger sammen med alt» sa Gro Harlem Brundtland, og sitatet kunne ikke beskrevet bedre situasjonen verden befinner seg i. Vi befinner oss midt i både en naturkrise og en klimakrise, som begge påvirker og forsterker hverandre.

Naturkrisen skyldes flere forhold, men den klart største driveren for tap av natur er arealendringer. Nedbygging av natur til ulike formål endrer økosystemer og ødelegger verdifullt naturmangfold. Løsningen på dette må nødvendigvis være å bygge ut mindre natur ved å fortette, transformere og styre utbygging til grå areal – og restaurere ødelagt natur.

I tillegg til å være en driver for tap av natur, gir endret arealbruk store klimagassutslipp (i Norge mer enn utslipp fra personbiler). FNs [naturpanel og klimapanel](#) slår fast at klimakrisen ikke kan løses uten at naturkrisen blir løst, og at de aller fleste tiltak for å stanse tap av natur også er positive for klima. I overgangen til et lavutslippssamfunn er det derfor viktig at en tar hensyn til både klima og natur i beslutninger, og at en ikke bygger ut mer areal enn det som er nødvendig.

Mange selskaper opplever imidlertid at de står i spagat mellom klima- og naturhensyn, samtidig som de skal sørge for et levedyktig selskap og økonomisk vekst. Balansegangen mellom klima, natur og næringsutvikling har vi kalt et «**trilemma**», og trilemmaet skaper betydelig risiko for selskaper i alle bransjer.

Når næringslivet fremover skal minimere sin påvirkning på klima og natur, og samtidig navigere stødig gjennom en omstilling, er det viktig å forstå risikoperspektivet til

trilemmaet og de bakenforliggende årsakene. For å lykkes med dette, er selskapene avhengige av å danne seg en god forståelse av hvordan klima- og naturrisiko vil påvirke egen drift og verdikjede, og integrere denne forståelsen i en omstillingsplan som hensyntar både klima og natur.

En omstillingsplan som hensyntar alle dimensjoner av trilemmaet kan bidra til bedre beslutningsgrunnlag, kontroll og risikostyring for selskapene. Da vil også landskapet bli enklere å navigere i.

Hvordan trilemmaet bør håndteres har vært tema for et prosjekt PwC fasiliterte våren 2024.

Trilemma-prosjektet

Hvordan en skal navigere trilemmaet har vært tema for et samarbeidsprosjekt mellom PwC, Zero og Sabima, samt 20 engasjerte samarbeidspartnere fra ulike bransjer og faginstanser gjennom våren 2024. Ved hjelp av svært engasjerte deltakere har [trilemmaets utfordringer](#), løsninger og behov fra myndighetene blitt diskutert. Ta gjerne kontakt for å høre mer om resultatene av prosjektet.

Få selskaper rapporterer på klimarisikoarbeid

De siste årene har vi nasjonalt sett en positiv utvikling i arbeidet med klimarisiko blant Norges 100 største selskaper, den samme utviklingen ser vi ikke i sør-øst. På et lokalt nivå er andelen som rapporterer i tråd med TCFD¹ betydelig mindre enn på nasjonalt nivå.

En god klimarisikoanalyse bør inneholde minst to fremtidsscenarioer, og det er i årets nasjonale analyse 50 selskaper som beskriver hvordan de har benyttet scenarioanalyse. Lokalt benytter kun 10 % av selskapene seg av scenarioanalyse.

Klimarisikoanalyser av høy kvalitet er et godt utgangspunkt når selskapene skal tilpasse sin virksomhet og forretningsmodell til konsekvensene av klimaendringene. Dette gjenspeiles i spørreundersøkelsen: Der svarer 21 stk. at de har gjort endringer i selskapet på bakgrunn av identifisert klimarisiko: 43 % oppgir at de har gjort tiltak for å redusere risikoen, 48 % har gjort endringer på et operasjonelt nivå og 33 % har gjort endringer i strategiske beslutninger.

¹ Task Force on Climate-related Financial Disclosures

Fra spørreundersøkelsen: *Hvilke endringer, om noen, har dere gjort med bakgrunn i identifisert klimarisiko?*

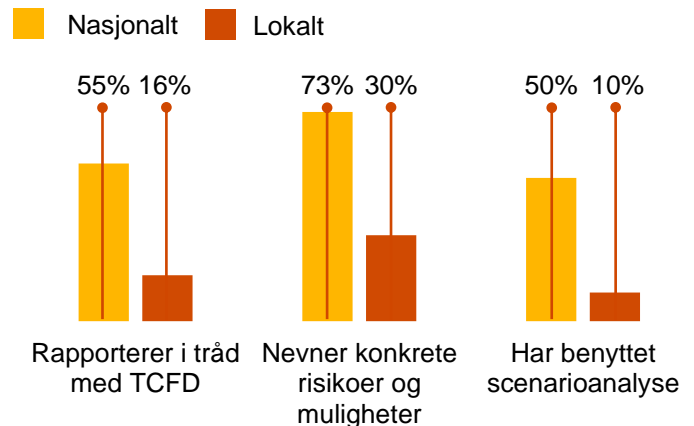
n=21

Vi har gjort tiltak for å redusere risikoen 43%

Vi har gjort endringer på et operasjonelt nivå 48%

Vi har gjort endringer i selskapets strategiske beslutninger 33%

Selskapers klimarisikorapportering

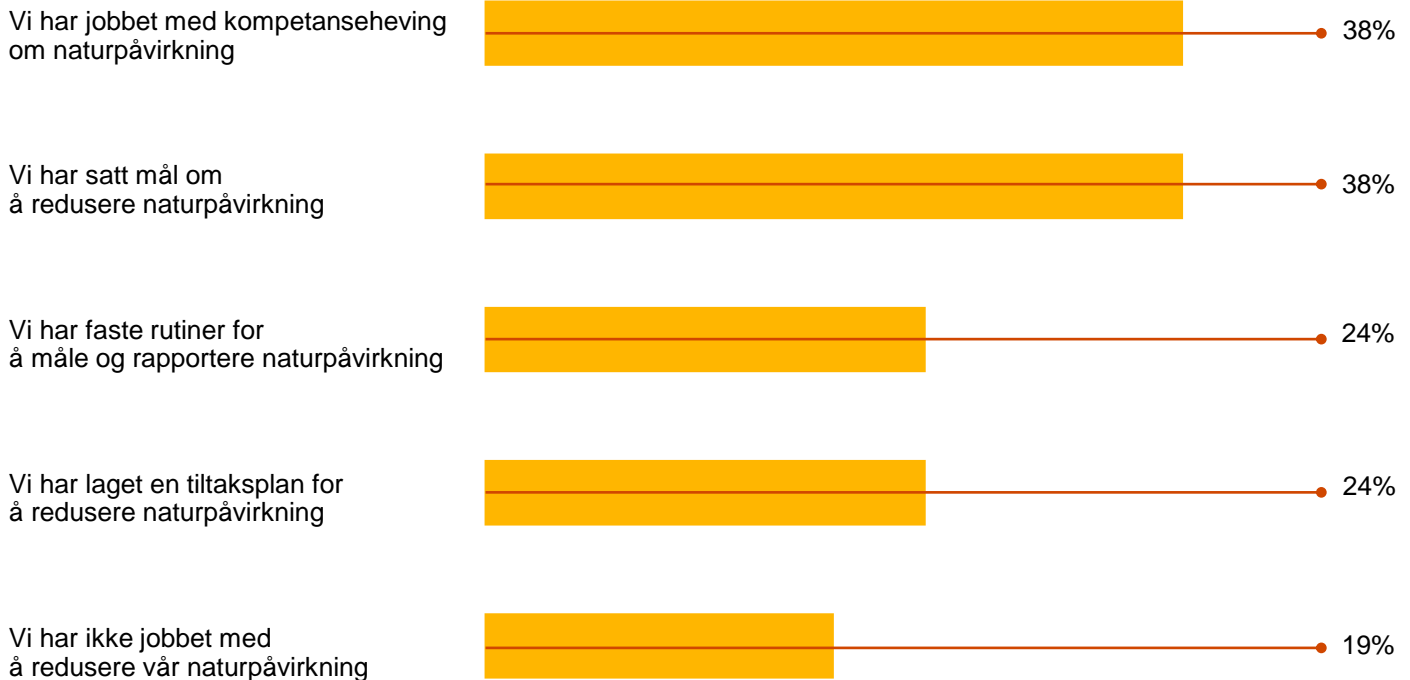
En rekke selskaper har kommet i gang med et mer systematisk arbeid på naturrisiko

En rekke selskaper ser nytteverdien av naturrisiko-analyser – både som et risikoreducerende verktøy, og som strategisk verktøy for å bane vei mot en naturpositiv omstilling. Selv om ikke alle har kommet helt i gang med rapportering, er det likevel mye arbeid som skjer ute hos selskapene. I spørreundersøkelsen svarte 38 % av

respondentene at de har jobbet internt med kompetanseheving; et tema mange selskaper peker på som en barriere i arbeidet med naturrisiko. 38 % har satt seg mål om å redusere naturpåvirkning, og målene følges opp med rutiner for måling og tiltaksplaner.

Fra spørreundersøkelse: På hvilken måte arbeider dere for å redusere naturpåvirkning?

n=21

04

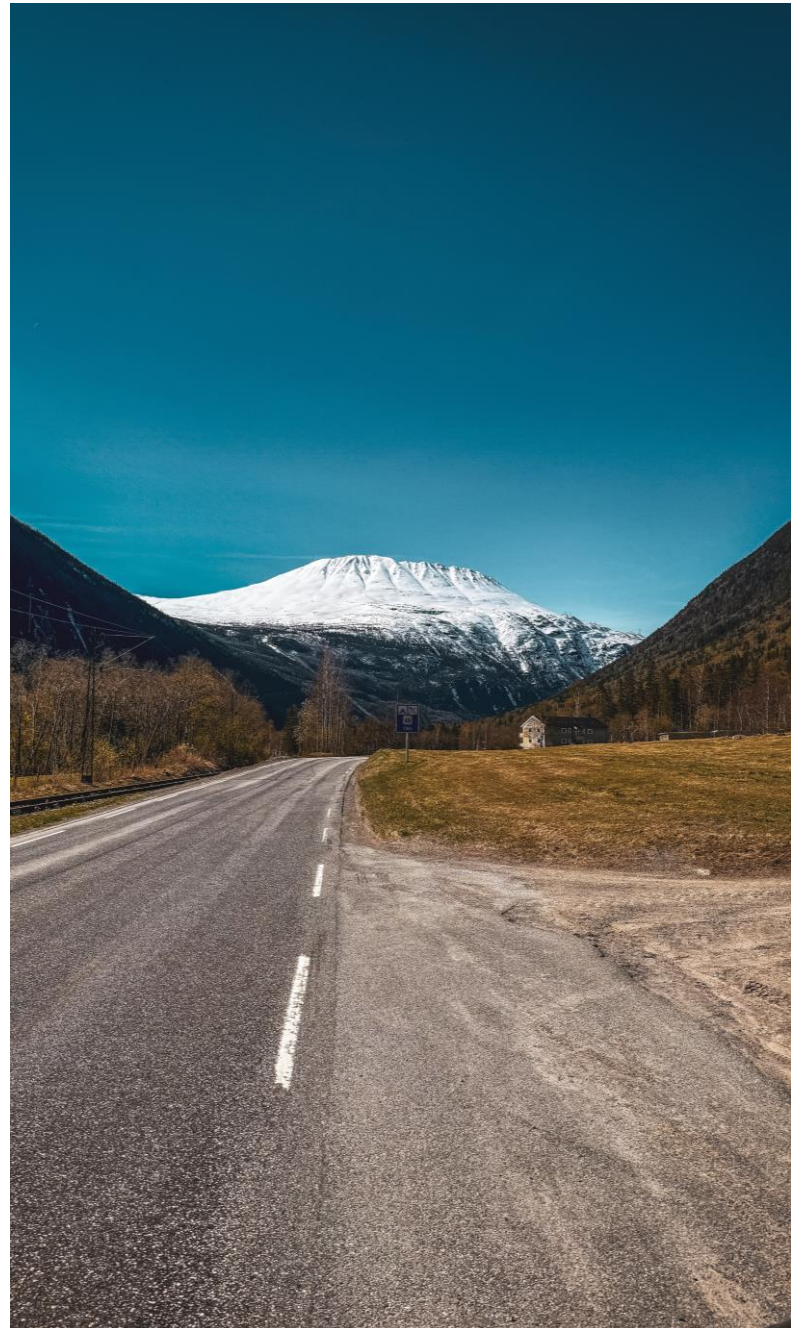
Klimastrategi

Noen få har god oversikt over sine egne utslipp, omstillingen går for sakte

Selskaper som omfattes av CSRD forventes å publisere et klimaregnskap som inkluderer alle vesentlige utslippskilder, både i egen drift og i verdikjeden (scope 1, 2 og 3).

Andelen som publiserer klimaregnskap har vært tilnærmet uendret de siste par årene. Variasjoner kan skyldes at det alltid vil være noe endringer i hvilke selskaper som regnes som de 50 største i Sør-Øst. Noen virksomheter velger også å ikke rapportere på klimagassutslipp før rapporteringskravene inntreffer eller inntil klimaregnskapet anses som fullstendig. Til tross for dette ville vi forventet at flere enn halvparten av selskapene kan vise til et offentlig tilgjengelig klimaregnskap når CSRD-rapportering ligger like rundt hjørnet for alle selskapene i utvalget.

Antall selskaper i Sør-Øst med tilgjengelige klimaregnskap

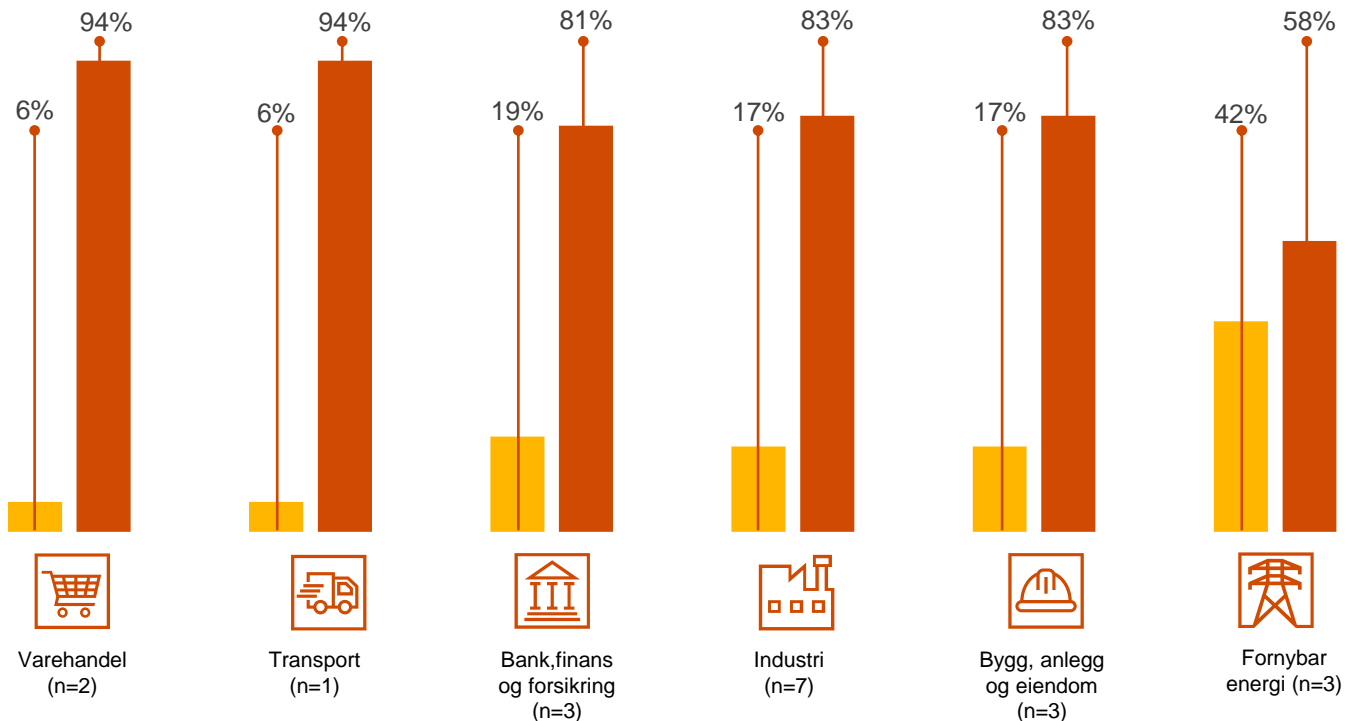
De største utslippene finner sted i verdikjeden

Figuren under viser at utslipp i verdikjeden (scope 3) utgjør den klart største andelen av de totale utslippene for bransjene i Sør-Øst Norge. Scope 3 står for over 75 % av de totale utslippene i fem av seks bransjer.

For å oppnå betydelige utslippskutt, er dekarbonisering av verdikjedene avgjørende.

Dataene i figuren representerer 19 selskaper i regionen som har rapportert sine utslipp. Scope 3-utslipp utgjør den største andelen av de totale utslippene. Bare 9 av 19 selskapene inkluderer alle vesentlige scope 3-utslipp, noe som understreker viktigheten av fullstendig rapportering for å få et nøyaktig bilde av utslippsituasjonen.

Fordeling av utslipp mellom scope 1 og 2, og scope 3, per bransje ■ Andel Scope 1 og 2 ■ Andel Scope 3

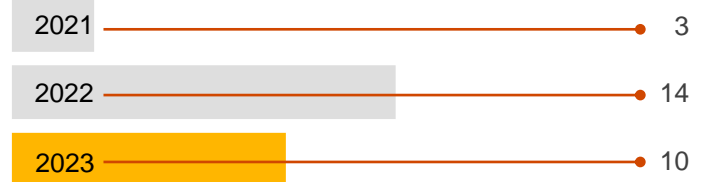
Nedgang i antall selskaper som inkluderer vesentlige indirekte utslipp

De største utslippene vil for de aller fleste bransjer befinne seg i scope 3 som omfatter utslipp i verdikjeden. Vi ser en liten nedgang blant de største selskapene som inkluderer de vesentlige utslippskildene i sine klimaregnskap, og 20 % av regionens selskap inkluderer de vesentlige indirekte utslipp. Nedgangen kan skyldes at det er nye selskap i årets indeks, og at listen er hevet for hva som anses som «de vesentlige utslippskildene».

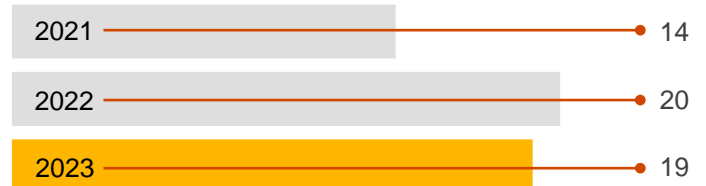
Det er en vei igjen å gå for næringslivet i Sør-Øst for å få god oversikt og være transparent om sin klimapåvirkning, og et godt sted å begynne vil være å kartlegge «hot spots» av utslipp i verdikjeden.

Andelen av de 50 største selskapene som ...

Inkluderer vesentlige indirekte utslipp

Inkluderer noen indirekte scope 3-utslipp

Hvor planlegger selskapene å kutte fremover?

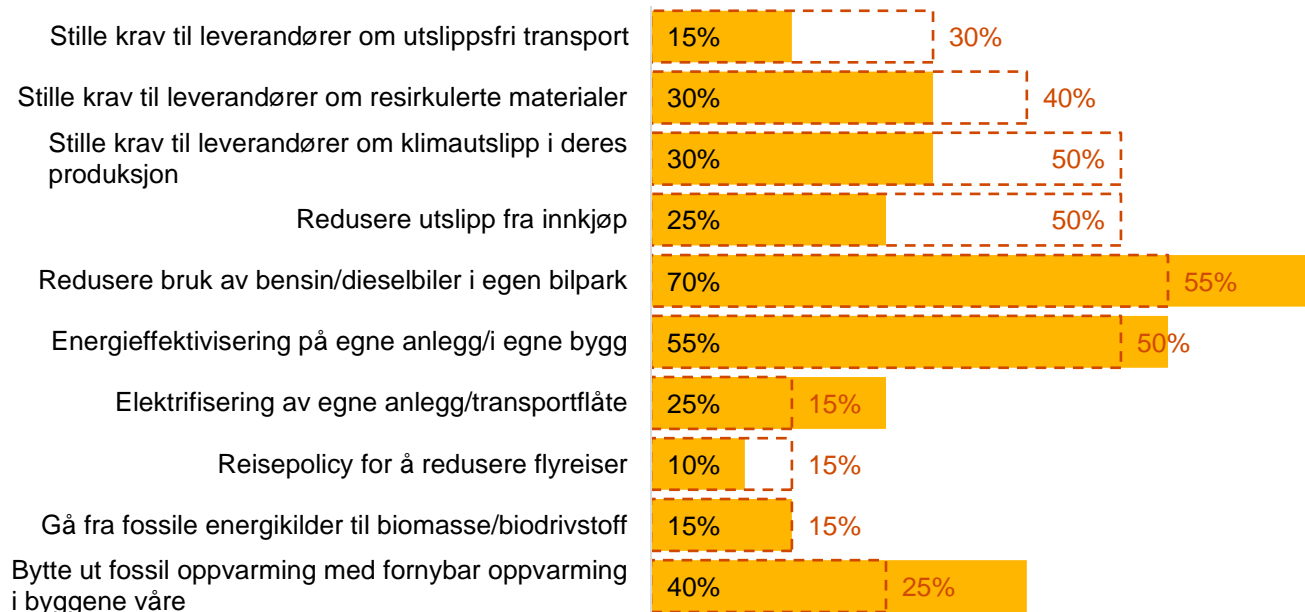
I spørreundersøkelsen ble selskapene spurt om hvilke tiltak for utslippskutt de har utført det siste året, og hvilke de planlegger å gjøre de neste to årene. For de 21 selskapene som svarte, dreide fjorårets utslippskutt seg i stor grad om tiltak i egen drift, som reduksjon av fossil oppvarming og transportflåter og energieffektivisering.

De neste to årene planlegger selskapene å fortsette dette arbeidet, samtidig som det planlegges for å øke arbeidet med scope 3-tiltak.

Mer spesifikt blir krav til leverandørene viktig for selskapene fremover, slik som, resirkulerte materialer, krav til klimagassutslipp i produksjonen og innkjøp og utslippsfri transport.

Det er svært positivt at selskapene nå planlegger flere utslippskutt i scope 3, som utgjør den største utslippskilden i de fleste bransjer. Dette tyder på at klimaarbeidet modnes, og at selskapene er klare for å ta et steg videre i sine utslippskutt.

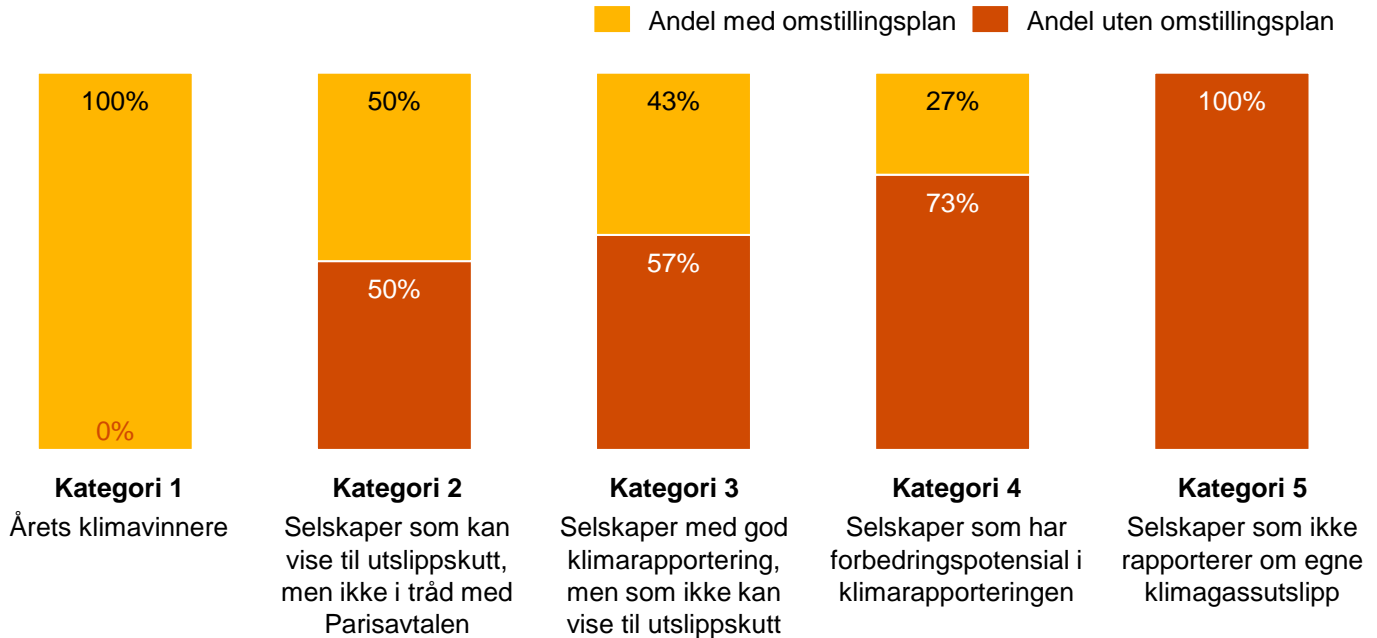
Hvilke konkrete tiltak har dere gjort i løpet av det siste året/planlegger dere å gjøre de neste to årene, for å kutte utslipp?

Gjennomførte tiltak det siste året
 Planlagte tiltak de neste to årene

n=21

Det er en sammenheng mellom klare mål og reduksjon av klimagassutslipp

Årets klimaindeks viser at en god plan for omstilling er tett knyttet opp til utslippskutt i tråd med Parisavtalen. Årets klimavinner og hele 50 % av selskapene i kategori 2 har utarbeidet en klimaomstillingsplan. I kategori 3 oppfyller omtrent 40 % av selskap kriteriene for en klimaomstillingsplan. Dette kan indikere at en betydelig andel av selskapene i kategori 3, som ikke kan dokumentere utslippskutt men har solid klimarapportering, ønsker å endre sin klimastrategi.

Kriteriene som ble brukt for å vurdere om et selskap har en klimaomstillingsplan var at:

- i) de introduserer en helhetlig klimaomstillingsplan,
- ii) de viser til kvantifiserte tiltak og
- iii) planen har tallfestede mål.

Dette er mindre omfattende enn hva som forventes av en omstillingsplan i tråd med bærekraftsdirektivet, men fanger likevel opp noen av de viktigste elementene i en god klimaomstillingsplan.

05

**Hva skal til for
å skape reell
omstilling?**

Klimaledelse krever modige valg og samarbeid på tvers av hele samfunnet

2030 markerer en viktig milepæl for omstillingsarbeidet, og dagens takt har gjort mange skeptiske til hvorvidt Norge vil nå sitt klimamål for 2030. Vår spørreundersøkelse viser at kun 14 % av bærekraftslederne tror Norge vil nå målet. Sammenligner vi med fjorårets 11 % har stemningen blitt litt mer optimistisk. På et nasjonalt nivå viser spørreundersøkelsen at kun 8 % av bærekraftsledere tror Norge vil nå målet. Dette er en nedgang fra fjorårets 14%, og tyder på en mer pessimistisk stemning nasjonalt.

Det er fortsatt mulig å begrense oppvarmingen til 1,5 grader, men handlingsrommet snevres stadig inn. De siste 33 årene, fra 1990 til 2023, ble de norske utslippene redusert med 9,1 %. På under 30 år må Norge redusere utslippene med ytterligere 81–86 %. For å få til dette trenger vi tydelig klimaledelse, både i næringslivet og i politikken.

Tydelig klimaledelse vil si at ledere tar valg som prioriterer omstilling og langsiktig konkurransekraft, og har vilje til å planlegge for reelle utslippskutt på både kort og lang sikt. Dette vil kreve tøffe prioriteringer og beslutninger, og det vil være mange

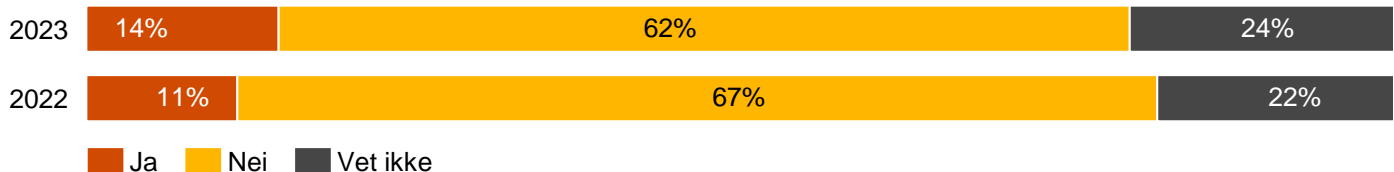
avveininger og hensyn å ta. Klimatiltak vil kunne kreve investeringer og omlegginger knyttet til for eksempel innsatsfaktorer, produkter og leverandører som kan påvirke lønnsomheten på kort sikt, mens konkurransemessige effekter kan høstes over tid. Samtidig er det nettopp dette ledelse handler om; å styre i riktig retning, selv når det er krevende.

Hvert enkelt selskap eller leder skal imidlertid ikke stå alene. En omstilling på selskapsnivå er en start, men for å nå målene i Parisavtalen trenger vi en omstilling av hele næringslivet og samfunnet. Dette krever at alle aktører, både i privat og offentlig sektor, samarbeider for å skape omstilling på hver sin side.

EU utviser tydelig klimaledelse med sin ambisiøse bærekraftspolitik, og har benyttet ulike politiske verktøy for å fremme grønn omstilling. Innføringen av bærekraftsdirektivet er et viktig steg på veien mot transparens under omstillingen, og vil bidra til at selskaper etablerer en tydelig omstillingsplan. Da vil investorer, kunder og andre interessenter få bedre informasjon om hvilke selskaper som tar ansvar og skaper resultater.

Fra årets spørreundersøkelse til bærekraftsledere i næringslivet:

Norge vil nå klimamålet om 55 % reduksjon av klimagassutslipp innen 2030 (fra 1990-nivå)

Klimavinnerne lykkes med økonomisk vekst samtidig som de kutter klimagassutslipp

En vanlig misoppfatning er at klimamål og finansielle mål automatisk er i konflikt med hverandre. Det er lett å tenke at økonomisk vekst vil gi en tilsvarende vekst i utslipp, men fra årets klimavinnere nasjonalt og lokalt ser vi tegn til at utslippskutt ikke trenger å gå på bekostning av økonomisk vekst.

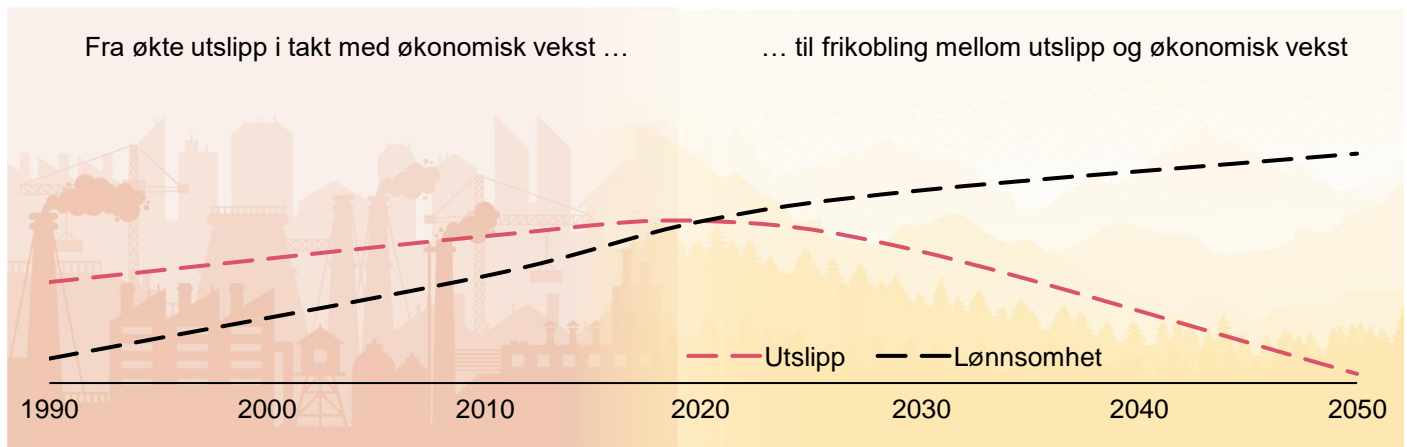
I perioden 2021–2023 har de nasjonale klimavinnerne¹ hatt en samlet årlig gjennomsnittlig utslippsreduksjon på 7,81 %, og en gjennomsnittlig omsetningsvekst på 6 % årlig. Selv om omsetningsvekst kan skyldes andre faktorer enn kun aktivitetsvekst, ser vi at selskapene lykkes med å frikoble økonomisk vekst og utslipp.

Omstilling tvinger selskaper til å tenke nytt rundt hele eller deler av forretningsmodellen, og kan dermed bidra til både vekst, effektivisering og bedre ressursutnyttelse.

For å nå både klimamål og finansielle mål er det viktig å forstå både klimaeffekt og finansielle implikasjoner av ulike tiltak, og vurdere tiltakene basert på dette. En nyttig øvelse her er å prioritere tiltak basert på kostnad per unngått tonn CO₂e. Samtidig må selskaper se etter nye vekstmuligheter, og her prioritere initiativer som muliggjør grønn vekst.

¹ Utvalget består av 16 klimavinnere der omsetning rapporteres på samme nivå som klimagassutslipp. Omsetning hentet fra årsrapporter.

Illustrasjon: For å lykkes med klimaomstillingen må vi frikoble utslipp fra økonomisk vekst

Et systematisk klimaarbeid danner grunnlaget for å gjennomføre en reell omstilling

En god klimaomstillingsplan inneholder tallfestede mål for utslippsreduksjon og konkrete tiltak rettet mot de største utslippskildene. For å lykkes med klimaomstilling er det også viktig at omstillingsplanen er en integrert del av selskapsstrategien, og at mål og tiltak er forankret på tvers av organisasjonen.

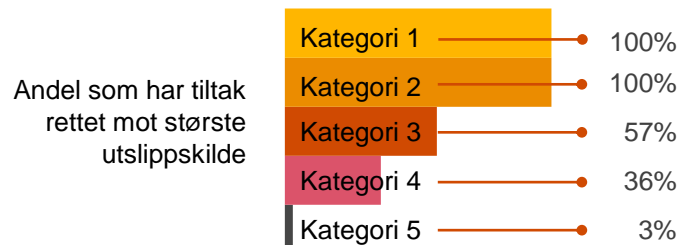
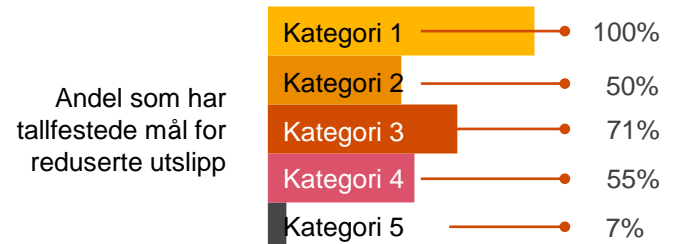
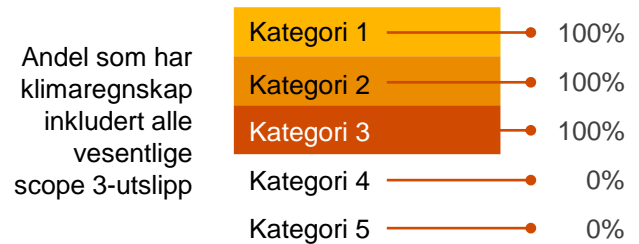
Årets klimaindeks viser en tydelig sammenheng mellom kategoriene og selskaper som har disse elementene på plass. Selskapene i kategori 1, 2 og 3 har alle klimaregnskap som inkluderer alle vesentlige scope 3-utslipp. Klimavinneren har tallfestede mål for reduksjon av utslipp, dette gjelder også for 50 % av selskapene i kategori 2 og 71 % i kategori 3. Alle de tre øverste kategoriene har et godt klimaregnskap.

I de to nederste kategoriene er imidlertid fullstendige klimaregnskap, mål for utslippsreduksjon og konkrete tiltak fortsatt mangelfulere. Selskapene i disse kategoriene har sannsynligvis en vei igjen å gå før de vil lykkes med sin klimaomstilling.

På overordnet nivå belyser årets klimaindeks at selskaper som jobber systematisk med de ulike dimensjonene av omstillingsarbeid, også er de selskapene som kan vise til reelle resultater.

En god klimaomstillingsplan er derfor verdt innsatsen, og neste kapittel bryter ned hva som skal til for å lykkes med arbeidet med omstillingsplaner.

Andel selskaper i hver kategori som har elementer av en god klimaomstillingsplan på plass

06

**Hva kjennetegner
en god klima-
omstillingsplan?**

Hvorfor er det viktig med en god klimaomstillingsplan?

En klimaomstillingsplan informerer omverdenen om hvordan et selskap skal bidra i overgangen til et lavutslippssamfunn, og gir retning til selskapets interne klimaarbeid. Omstillingsplanen inneholder konkrete beskrivelser om hvordan et selskap skal håndtere sine vesentlige påvirkninger, risikoer og muligheter, og hvordan selskapet planlegger for en fremtid i tråd med nasjonale og internasjonale klimamål.

Fra et finansielt perspektiv er en omstillingsplan et verktøy for å kommunisere til investorer og långivere hvordan selskapet planlegger å møte fremtiden. En god omstillingsplan er derfor av stor verdi for investorer og banker for å kunne vurdere selskapers relative overgangsrisiko og tilpasning til et mindre karbonintensivt samfunn.

I [klimastandarden ESRS E1](#) må selskapene synliggjøre om de har omstillingsplan for klima eller ikke. Selv om en

ikke er lovpålagt å ha det, vil en god plan etter hvert være en tydelig forventning fra ulike interessenter.

En god omstillingsplan vil blant annet kunne bidra til:

- Faktiske kutt i klimagassutslipp
- Økt tillit og styrket omdømme blant viktige interessenter
- Økt tilgang på lånekapital og gunstigere vilkår fra banker og investorer
- Et mer attraktivt selskap med mulighet for å tiltrekke seg riktig kompetanse og arbeidstakere
- Effektivisering av ressursbruk
- Økt engasjement rundt klimaarbeid internt i virksomheten

En klimaomstillingsplan bør være en integrert del av selskapets forretningsstrategi, og omfatter ideelt sett en strategisk tilnærming til omstilling innen både klima og natur.

Fem steg for en god klimaomstillingsplan

1 Forstå utgangspunktet

Klimaregnskapet er selve grunnmuren i en omstillingsplan, og et fullstendig klimaregnskap er avgjørende for selskaper som ønsker å forstå og redusere sin klimapåvirkning. Det ferdige klimaregnskapet, som inneholder utslipp fra både egen drift og verdikjede (scope 1–3), vil tydeliggjøre for selskapene hvor de største utslippene oppstår og hva som driver dem.

2 Sett ambisjoner og mål

En omstillingsplan trenger en ambisjon og konkrete mål, som gir klimaarbeidet en tydelig retning. Her gjelder det å bestemme seg for hvorvidt selskapet skal sikte seg inn på å møte regulatoriske minimumskrav, eller strekke seg lenger mot et høyere ambisjonsnivå. Målene bør være realistiske, og gjenspeile selskapets visjon og utviklingen i samfunnet forøvrig. [Science Based Targets-initiativets](#) standarder og verktøy vil kunne være til hjelp i denne delen av arbeidet.

3 Beregn forventet utslippsvekst

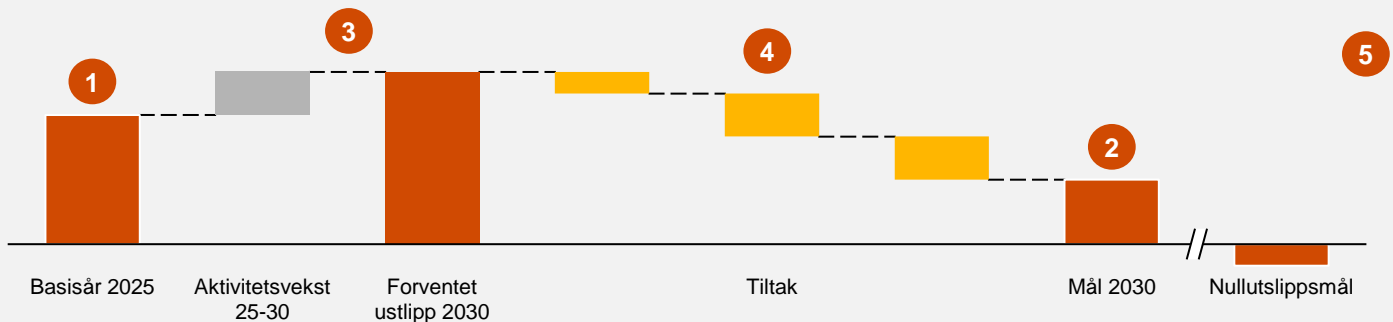
For å forstå forventet utvikling i utslipp må selskaper estimere fremtidige utslipp basert på relevante KPI-er, for eksempel planlagt finansiell vekst, tilhørende utvikling i aktivitet/volum og samfunnsutvikling.

4 Prioritering av tiltak

Basert på eksisterende utslipp og mål, må det identifiseres konkrete tiltak som gir reell utslippskutt. For å prioritere de ulike tiltakene bør de vurderes i lys av både potensiale for utslippsreduksjon, og hva som kreves for implementering. Tiltakene vil typisk variere fra små grep som er lite krevende å implementere, til strategiske initiativer som krever større investeringer og påvirker forretningsmodell og produktportefølje.

5 Sammenstille omstillingsplan

Når tiltakene er vurdert må det utarbeides en tydelig plan for implementering, med fordeling av ansvar, definerte milepæler og forankring hos ledelsen.

En klimaomstillingsplan bør forankres i styrende dokumenter for å oppnå reelle resultater

God styring og kontroll er en forutsetning for å lykkes med omstilling. Fra spørreundersøkelsen ser vi at selskapene har ulik grad av modenhet på dette området:

- **52 % har etablert styrende dokumenter** og/eller retningslinjer knyttet til klima, 33 % er i prosess med etableringen
- **52 % av selskapene har lagt det operasjonelle ansvaret for klimaarbeidet til en egen rolle**, enten i eller utenfor ledelsen, 24 % har lagt ansvaret til CFO
- **29 % av selskapene vurderer sin internkontroll på klimarapportering til formalisert**, og 57 % vurderer den til å være uformell
- **Ingen har bonus eller annen godtgjørelse knyttet til utslippskutt**, 19 % vurderer å innføre det

Det vil sannsynligvis ligge store gevinster for de selskapene som klarer å øke kvaliteten på sin styring og kontroll knyttet til klimaarbeidet, og spesielt i forbindelse med strengere krav for rapportering. Spesielt klimaomstillingsplanen bør forankres godt, da denne gjerne inneholder tiltak som går på tvers av selskapet, med involvering fra mange ulike forretningsområder.

CSRD har den siste tiden tvunget frem en standardisering av arbeidet knyttet til bærekraftsrapportering, styring og kontroll. Gjennom årets analyse har vi innhentet innsikt fra næringslivet knyttet til det kommende regelverket, og presenterer dette i neste kapittel.

07

**Klimaindeks
Sør-Øst**

Hvorfor gjør vi dette?

PwC jobber kontinuerlig med å bygge tillit i samfunnet og løse viktige problemer. Klimaendringene er blant de største utfordringene verden står overfor, og næringslivet spiller en helt sentral rolle i omstillingen. Vi er avhengige av at alle parter forstår alvoret og tar grep for å kutte sine utslipp.

Formålet med Klimaindeks Sør-Øst er å dele kunnskap og sikre åpenhet rundt næringslivets nåværende innsats for å løse klimakrisen. Norges største selskaper har et

ansvar for å kutte sine utslipp, og skal de få til dette må de levere fullstendig klimarapportering, ambisiøse mål og effektfulle klimatiltak. Bærekraftsdirektivet gir drahjelp i omstillingen ved å stille strenge krav til klimarapportering til de aller fleste selskaper. Klimaindeks Sør-Øst belyser derfor også hvordan næringslivet ligger an med rapporteringen i tråd med disse kravene.

Kort om Klimaindeks Sør-Øst

I Klimaindeks Sør-Øst retter vi søkelyset mot de 50 største selskapene i regionen med formål å gi deg siste nytt om deres omstillingsarbeid og innsats for å motvirke klimaendringene. Rapporten har blitt publisert årlig siden 2022 og gir et unikt og helhetlig bilde av hvordan de største aktørene i det regionale næringslivet jobber med sitt klimafotavtrykk.

Klimaindeks Sør-Øst er basert på offentlig tilgjengelig informasjon, hentet fra selskapenes års- og bærekraftsrapportering. Det sendes også ut en spørreundersøkelse til alle selskapene. Formålet med spørreundersøkelsen er å kartlegge og sikre økt forståelse av selskapenes klimaarbeid og forberedelser til kommende regelverk. I år ble denne undersøkelsen besvart av 21 av 50 selskaper. Informasjon fra selskapenes rapportering og svarene på spørreundersøkelsen er analysert av PwC.

Klimaindeks Sør-Øst er ikke en forent konklusjon som fanger opp alle nyansene til omstilling, men en unik publikasjon som viser til faktiske tall og resultater. Fokuset i årets utgave er rettet mot viktige suksesskriterier for klimaomstilling. Vi ser også på klima- og naturkrisen som ett, og undersøker hvilke dilemmaer dette medfører.

Fremgangsmåte og forbehold

I Klimaindeks Sør-Øst vurderer PwC hvorvidt klimarapporteringen til de 50 største selskapene i regionen er i tråd med beste praksis, samt hvorvidt de kan vise til utslippskutt i tråd med Parisavtalens 1,5 gradersmål.

Metodikken er utviklet over flere år og basert på sentrale kriterier i [GHG-protokollen](#). Som i fjor er også kravene i CSRD, og hovedsakelig rapporteringsstandarder ESRS E1, inkludert i metodegrunnet.

Selskapenes utslippskutt vurderes basert på [EUs Low Carbon Benchmark](#). Denne benchmarken er utarbeidet for at finansaktører skal vurdere porteføljeselskapers klimagassreduksjon og klimastrategi i henhold til Parisavtalen. Den legger til grunn at en utslippsbane i samsvar med Parisavtalen krever at selskaper må kutte sine utslipp med et gjennomsnitt på 7 % årlig over minst tre år. Utslippskuttene kan gjøres via absolutte utslipp og/eller utslippsintensitet.

Klimaindeks Sør-Øst rangerer de 50 største selskapene i regionen ut fra selskapenes klimareportering og utslippsreduksjoner. Rangeringen består av fem kategorier:

1. Årets klimavinnere: selskaper som kan vise til minst 7 % utslippskutt i tråd med Parisavtalen.
2. Selskaper som kan vise til utslippskutt, men ikke i tråd med Parisavtalen.
3. Selskaper med et godt klimaregnskap, men som ikke kan vise til utslippskutt.
4. Selskaper med mangelfulle klimaregnskap.
5. Selskaper uten offentlige klimaregnskap.

Matrisen under viser hvilke kriterier som må oppfylles i de ulike kategoriene. Et selskap må tilfredsstille samtlige kriterier i en kategori for å bli plassert der.

Analysen er basert på offentlig tilgjengelig informasjon fra de 50 største selskapene i Sør-Øst etter omsetning i 2023. Omsetningstallene er hentet fra Proff Forvalt.

Kriterier for klimaregnskap	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
Klimagassutslipp rapporteres i absolutte tall	✓	✓	✓	✓	
Klimagassutslipp rapporteres i CO ₂ -ekvivalenter	✓	✓	✓	✓	
Rapporterer separat på både scope 1 og 2	✓	✓	✓	✓	
Rapporterer separat på både scope 1, 2 og 3	✓	✓	✓		
Vesentlige utslipp i scope 3 er inkludert i rapporteringen	✓	✓	✓		
Kriterier for utslippsreduksjoner					
Kan vise til reduksjon i utslipp (absolutt eller intensitet)	✓	✓			
Kriterier for å være i tråd med Parisavtalen					
Kutter iht. EU Low Carbon Benchmark (absolutt eller intensitet) på 7 % årlig over tre år	✓				
Kjernevirksomhet som ikke bidrar til innelåste utslipp, eller såkalt «carbon lock-in»	✓				

For selskaper som selv ikke rapporterer klimagassutslipp, er rapportering fra morselskap lagt til grunn. For morselskap som refererer til datterselskapenes klimagassrapportering er dette lagt til grunn. Informasjon om selskapenes klimaarbeid som ikke kommer frem i selskapenes års- og bærekraftsrapporter kan være utelatt fra vår analyse. Selskaper som ikke hadde publisert sin års- eller bærekraftsrapport innen 1. oktober 2024 ble ikke inkludert i analysen.

PwC tar forbehold om og presiserer at Klimaindeks Sør-Øst ikke analyserer eller gjør vurderinger av hvorvidt et selskap er mer eller mindre klimavennlig.

Vår metodikk for å kategorisere et selskap legger til grunn at selskapene har konsistent rapportering over minst tre år. Dette gjør vi for å kunne vurdere faktiske utslippskutt. Vi anerkjenner at dette kan ødelegge enkelte selskapers sjanse til å bli en av årets klimavinnere, og vi oppfordrer disse til å opprettholde klimarapportering av høy kvalitet, og rekalkulere forbedringer i sitt klimaregnskap minst to år tilbake i tid.

Vi ettergår ikke utslippstallene som vi innhenter fra selskapenes klimaregnskap. Klimaindeks Sør-Øst presenterer dog PwCs vurdering av kvaliteten på informasjonen selskapene selv oppgir.

Blant selskapene som analyseres finnes selskaper på PwCs kundeliste. PwC ønsker å spesifisere at alle vurderinger som er gjort på selskapsspesifikt nivå er forankret i metodikken som er beskrevet i denne rapporten. For å fremme transparens og gjøre det tydelig at alle 50 selskaper vurderes ut fra like kriterier, er metodikken delt med alle som er omfattet av analysen.

Klimaindeks Sør-Øst fanger ikke opp alle nyanser i et selskaps klima- og omstillingsarbeid. Analyser på bransjenivå er også basert på et begrenset utvalg som ikke nødvendigvis representerer virkeligheten. Til tross for dette tar Klimaindeks Sør-Øst temperaturen på de 50 største selskapene i regionen, og gir dermed en pekepinn på de store linjene i det regionale næringslivets omstillingsarbeid.

08

Vedlegg

I. Klimaregnskap i henhold til Greenhouse Gas Protocol

Ifølge GHG-protokollen er det fem prinsipper som bør ligge til grunn for et helhetlig klimaregnskap:

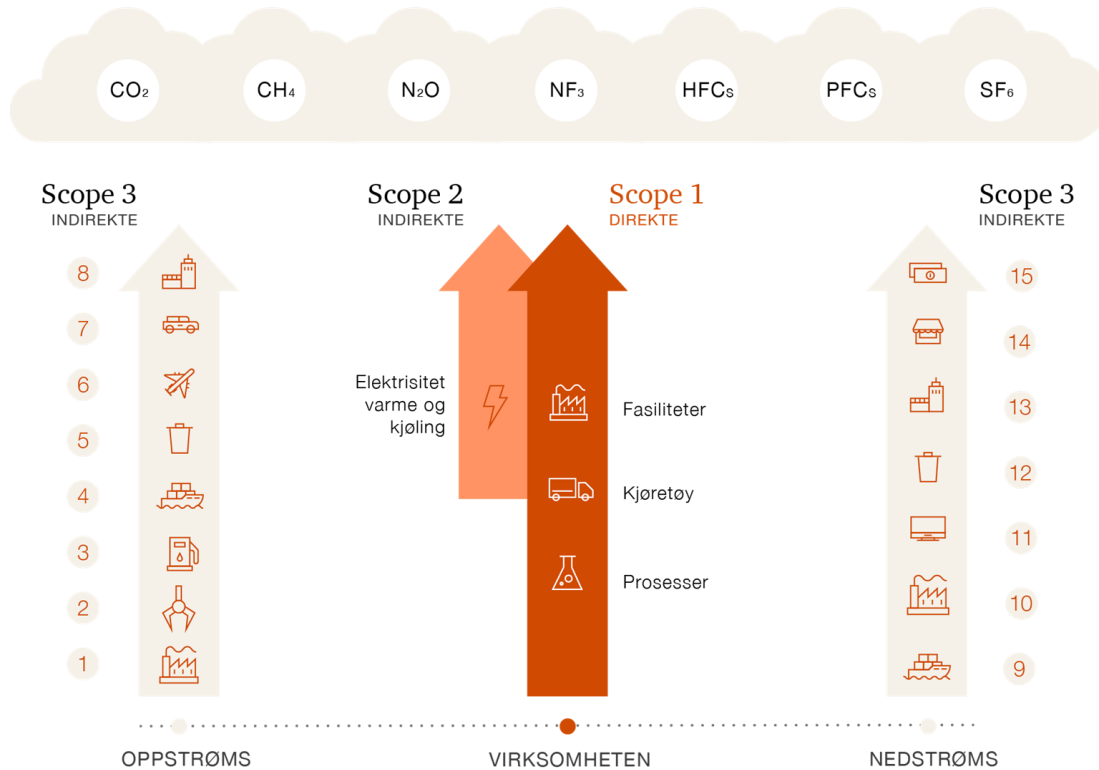
- › *Relevans* sikrer at klimaregnskapet inneholder nok informasjon til at eksterne og interne brukere kan fatte beslutninger, og at det inkluderer relevante deler av organisasjonens virksomhet.
- › *Fullstendighet* betyr at alle relevante utslippskilder innen et valgt område er inkludert.
- › *Konsistens* innebærer at informasjon skal være sammenlignbar over tid.
- › *Åpenhet* peker på at informasjon må samles på en måte som gjør den reviderbar, både internt og eksternt, og at antagelser, utelatelser, referanser og kilder skal oppgis.
- › *Nøyaktighet* sikter til at data skal være nøyaktig nok til at leserne skal kunne stole på resultatene, og at estimater og beregninger skal gjøres på en slik måte at resultatene blir så riktige som mulig.

Klassifisering av utslipp i henhold til GHG-protokollen

Scope 1: Direkte utslipp knyttet til bedriftens aktiviteter og eiendeler. For eksempel fra egne kjøretøy, bygninger, fabrikker, utstyr og maskiner.

Scope 2: Utslipp knyttet til bedriftens innkjøpte energi. For elektrisitet skiller GHG-protokollen mellom lokasjons- og markedsbasert metode. Lokasjonsbasert metode beregner utslippene utfra et fysisk perspektiv, og tar utgangspunkt i landet eller regionen strømmen er produsert i. Markedsbasert metode henter sitt beregningsgrunnlag i ordningen for kjøp og salg av opprinnelsesgarantier.

Scope 3: Andre indirekte utslipp fra bedriftens verdi kjede. Scope 3 deles inn i 15 kategorier og består av utslippene fra oppstrøms og nedstrøms i verdikjeden. Oppstrømsutslipp er tilknyttet utslipp fra varer og tjenester virksomheten kjøper fra andre, som kapitalvarer og produksjon av forbrukt drivstoff og energi. Nedstrømsutslipp dekker utslipp fra varer og tjenester virksomheten selger til andre, som for eksempel investeringer, utleide lokaler og foredling av solgte produkter. I de aller fleste bransjer ligger størstedelen av utslippene i scope 3.

Scope 3-kategorier

1. Innkjøp, produkter og tjenester
2. Innkjøp, kapitalvarer
3. Drivstoff og energirelaterte aktiviteter
4. Oppstrøm transport og distribusjon
5. Avfall fra egen drift
6. Forretningsreiser
7. Ansattes pendling
8. Leide lokaler og utstyr
9. Nedstrøm transport og distribusjon
10. Foredling av solgte produkter
11. Bruk av solgte produkter
12. Avhending av solgte produkter
13. Utleide lokaler og utstyr
14. Franchiser
15. Investeringer

II. PwC scope 3-guidelines

PwC har utviklet en egen modell som viser hvor sannsynlig det er at et selskap, innenfor et utvalg av bransjer, har vesentlige utslipp i hver av de 15 kategoriene i scope 3.

For hver bransje er det vurdert om de ulike kategoriene er **sannsynligvis vesentlig (rød)**, **potensielt vesentlig (gul)** og sannsynligvis ikke vesentlig (hvit), vist i figur under.

	Bank, finans og forsikring	Shipping og offshore	Matvareproduksjon	Varehandel og retail	Fornybar kraft	Olje og gass	Transport	Industri	Kontorvirksomhet	Reiseliv	Bygg, anlegg og eiendom
1. Innkjøpte varer og tjenester	Gul	Gul	Rød	Rød	Gul	Gul	Gul	Rød	Rød	Rød	Rød
2. Kapitalvarer		Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul		Gul	Gul
3. Produksjon av forbrukt drivstoff og energi		Rød	Gul	Gul	Rød	Gul	Rød	Rød		Rød	Rød
4. Innkjøpt transport og distribusjon		Gul	Gul	Rød	Gul	Gul	Gul	Rød		Gul	Rød
5. Avfall fra egen drift	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Rød	Gul	Gul	Rød
6. Forretningsreiser	Gul								Gul	Gul	Gul
7. Ansattes pendling	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul
8. Leide lokaler/utstyr	Gul								Gul		
9. Nedstrøms transport og distribusjon			Rød	Gul		Gul		Rød			
10. Foredling av solgte produkter			Gul			Gul		Gul			
11. Bruk av solgte produkter				Rød		Rød		Gul			Rød
12. Avhending av solgte produkter			Gul	Gul				Gul			Rød
13. Utleide lokaler/utstyr	Gul						Gul				Gul
14. Franchiser											
15. Investeringer	Rød	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul

III. Bærekraftsdirektivet (CSRD)

CSRD bygger på internasjonale rapporteringsstandarder og rammeverk, som GHG-protokollen, GRI og TCFD. CSRD omfatter tolv standarder: de generelle

rapporteringsprinsippene og kravene i ESRS 1 og 2, miljøstandardene E1–E5, standardene S1–S4 for sosial bærekraft og G1 som omhandler virksomhetsstyring.

		ESRS 1: Generelle krav					ESRS 2: Generelle rapporteringskrav				
		Miljø					Sosial				Styring
Tema		E1: Klima- endringer	E2: Forurensing	E3: Vann og marine ressurser	E4: Biodiversitet	E5: Ressursbruk og sirkularitet	S1: Egen arbeidskraft	S2: Arbeidere i verdikjeden	S3: Berørte lokalsamfunn	S4: Forbrukere og sluttbrukere	G1: Forretnings- atferd
Bærekraftsforhold (ESG-forhold)	Eksempler på undertema i henhold til CSRD	Tilpasning til klima- endringer	Forurensing av luft, vann og jord	Vann: vannforbruk, vannthenting, vannutslipp	Påvirkning på artens tilstand	Ressurstilførsel	Arbeidsforhold	Arbeidsforhold i verdikjeden	Økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter	Informasjon til sluttbrukere	Forretningskultur
		Redusere klima- endringer	Forurensing av levende organismer og matkilder	Marine ressurser: utslipp til hav, forbruk av marine ressurser	Påvirkning på økosystemer	Ressursuttømming	Likebehandling og muligheter for alle	Tilgang til like muligheter	Sivile og politiske rettigheter	Personvern og sikkerhet	Beskyttelse av varslere
		Energi	Stoffer som gir grunn til bekymring		Avhengighet av økosystemer	Avfall	Andre arbeidsrelaterte rettigheter	Andre arbeidsrelaterte rettigheter	Urfolks rettigheter	Sosial inkludering	Korrupsjon og bestikkelser
			Stoffer som gir stor grunn til bekymring								Dyrevelferd
			Forurensing i form av mikroplast								Politisk engasjement og lobbyvirksomhet
											Håndtering av relasjoner med leverandører og betalingspraksis

Obs! Dette er ikke en offisiell oversettelse av CSRD, se [AR16 i ESRS 1](#)

IV. ESRS E1 – rapporteringsstandarden for klima

ESRS E1 er standarden for klimapåvirkning og tilpasning, og klima vil være et vesentlig tema for de fleste selskaper. Dersom et selskap ikke har inkludert klima som et vesentlig tema i bærekraftsrapporteringen, må de begrunne hvorfor. Under ESRS E1 må selskapene rapportere på ulike krav knyttet til klimarelatert virksomhetsstyring, strategi, planer, mål og tiltak.

Sammenhengen mellom rapporteringskravene i ESRS E1 og pilarene i en helhetlig klimastrategi, basert på endelige standarder publisert fra EU-kommisjonen 31.7.23.

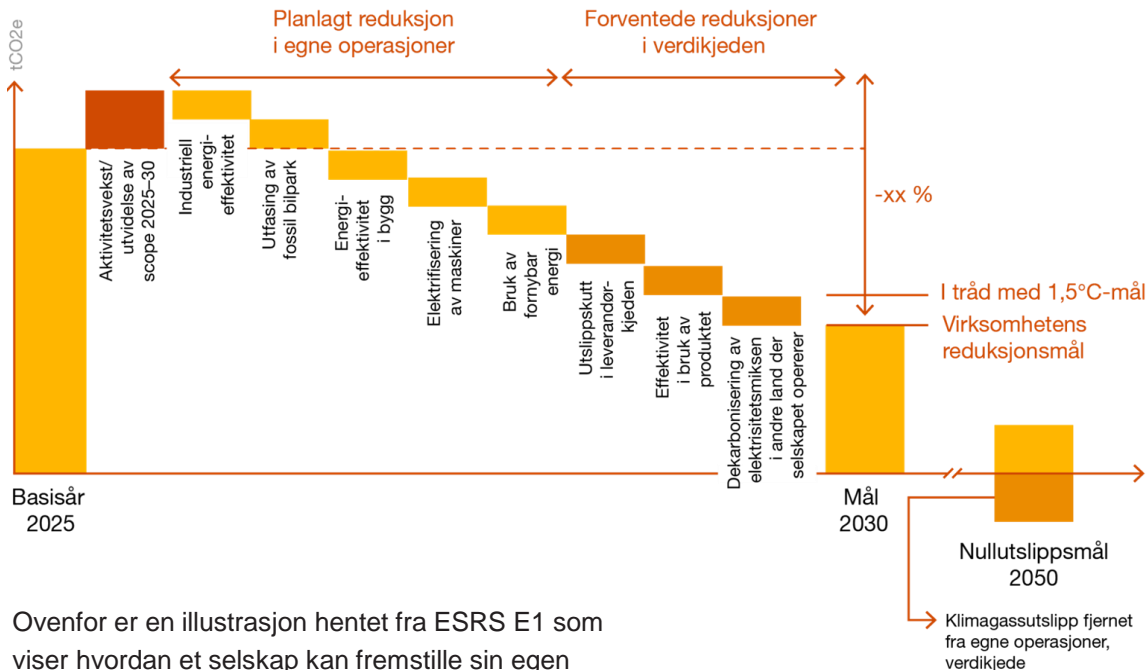
Et av de viktigste kravene omhandler klimaomstillingsplanen (transition plan) til selskapet, for å sikre at selskapets forretningsmodell og strategi er i tråd med Parisavtalens 1,5-gradersmål. Som en del av dette kravet skal selskapene blant annet rapportere på:

- › Tallfestede mål for utslippskutt i tråd med Parisavtalen
- › Hvilke tiltak selskapet planlegger for å nå målene
- › Informasjon om hvordan omstillingsplanen skal finansieres

- › En forklaring på hvordan selskapets aktiviteter skal bli bærekraftige i henhold til EU-taksonomiens kriterier
- › En redegjørelse av hvordan selskapet ligger an i henhold til målene og planen

For de fleste norske selskaper som omfattes av CSRD betyr dette at både omfanget og kvaliteten på klima rapporteringen må heves betraktelig. Det blir spesielt viktig at selskaper utarbeider fullstendige klimaregnskap inkludert vesentlige scope 3-utslipp, for å danne et så godt underlag for videre arbeid med klima som mulig.

Ovenfor er en illustrasjon hentet fra ESRS E1 som viser hvordan et selskap kan fremstille sin egen omstillings- plan i rapporteringen.

Har du spørsmål om våre klima- og naturtjenester?

Kontaktpersoner

Robert Andersen
Partner
Trust Solutions
Robert.andersen@pwc.com

Pia Bjørntvedt Wøllo
Partner
Consulting
Pia.wollo@pwc.com

Forfattere

Sandra Mørk Holte
Associate
Consulting
Sandra.holte@pwc.com

Luc Zijlmans
Manager
Consulting
luc.zijlmans@pwc.com

Designer

Renate Bakkeslett Hagen
Design Lead
Marketing
& Communications
renate.hagen@pwc.com

© 2025 PwC. Med enerett. I denne sammenheng refererer «PwC» seg til PricewaterhouseCoopers AS, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS og PricewaterhouseCoopers Tax Services AS som alle er separate juridiske enheter og uavhengige medlemsfirmaer i PricewaterhouseCoopers International Limited.